

ביצה ב

בית הלל	בית שמאי	
לא תאכל	תאכל	ביצה שנולדה ביום טוב
זה וזה בכזית	שאור בכזית, וחמץ בככותבת	שיעור לשאור וכזית
לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום. ומודים, שאם שחט - שיחפור בדקר ויכסה, (שאפר כירה מוכן הוא).	יחפור בדקר ויכסה	השוחט חיה ועוף ביום טוב - לעניין כיסוי הדם

קושי: במאי עסקינן?

אלא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים - מאי טעמייהו דבית שמאי? מוקצה היא!

אילימא בתרנגולת העומדת לאכילה - מאי טעמייהו דבית הלל? אוכלא דאפרת הוא!

קושי על הקושי: ומאי קושיא? דלמא בית שמאי לית להו מוקצה?

תירוץ: קא סלקא דעתין: אפילו מאן דשרי במוקצה - בנולד אסר, מאי טעמייהו דבית שמאי?

תשובה 1: אמר רב נחמן: לעולם בתרנגולת העומדת לגדל ביצים, ודאית ליה מוקצה אית ליה נולד, ודלית ליה מוקצה לית ליה נולד **קושי:** ומי אמר רב נחמן הכי? (קושי ותירוץ בטבלה)

בית הלל	בית שמאי	
כרבי יהודה - יש לו מוקצה ויש לו נולד	כרי שמעון - אין לו מוקצה ואז גם אין לו נולד	לפי רב נחמן
מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין אין לו מוקצה	מסלק את הטבלא כולה ומנערה יש לו מוקצה	קושי ממשנה לפי התשובה של רב נחמן תירוץ
גבי שבת, דסתם לן תנא כרבי שמעון, דתנן: מחתכין את הדלועין לפני הבהמה, ואת הנבלה לפני הכלבים - מוקים לה לבית הלל כרבי שמעון גבי יום טוב דסתם לן תנא כרבי יהודה, דתנן: אין מבקעין עצים מן הקורות ולא מן הקורה שנשברה ביום טוב, מוקים לה לבית הלל כרבי יהודה		

שאלה על החילוק הזה (בתירוץ) בין שבת ליום טוב שיוצא מהסתם משניות: מכדי, מאן סתמיה למתניתין - רבי, מאי שנא בשבת דסתם לן כרבי שמעון, ומאי שנא ביום טוב דסתם לן כרבי יהודה?

תשובה: אמרי: שבת דחמירא ולא אתי לזלזולי בה - סתם לן כרבי שמעון דמיקל, יום טוב דקיל ואתי לזלזולי ביה - סתם לן כרבי יהודה דמחמיר.

עוד קושי על התשובה של רב נחמן: במאי אוקימתא - בתרנגולת העומדת לגדל ביצים ומשום מוקצה, אי הכי אדמפלגי בביצה לפלגו בתרנגולת!

תירוץ: להודיעך כחן דבית שמאי דבנולד שרי.

קושי: ולפלוגי בתרנגולת להודיעך כחן דבית הלל דבמוקצה אסרי!

הצעה לתירוץ ודחייתו: וכי תימא כח דהתירא עדיף - ונפלוג בתרוייהו: תרנגולת העומדת לגדל ביצים, היא וביצתה, בית שמאי אומרים: תאכל, ובית הלל אומרים: לא תאכל.

תשובה 2: אלא אמר רבה: לעולם **בתרנגולת העומדת לאכילה**, וביום טוב שחל להיות אחר השבת עסקינן, ומשום הכנה, וקסבר רבה: כל ביצה דמתילדא האידינא - מאתמול גמרה לה.

הסבר רבה שמתאים לשיטתו: ורבה לטעמיה, דאמר רבה: מאי דכתיב (שמות טז) **והיה כיום הששי והכינו את אפר ימ'א** - חול מכין לשבת, וחול מכין ליום טוב, ואין יום טוב מכין לשבת, ואין שבת מכינה ליום טוב.

קושי על תירוץ רבה: אמר ליה אביי: אלא מעתה, יום טוב בעלמא תשתרי!
תירוץ: גזרה משום יום טוב אחר השבת.
קושי: שבת דעלמא תשתרי!
תירוץ: גזרה משום שבת אחר יום טוב.

קושי על התירוץ: ומי גזרינן? והא תניא: **השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות - מותרות לאכלן ביום טוב.** ואם איתא, ליגזר משום הנך דמתילדן ביומיהן!
תירוץ: אמר ליה: ביצים גמורות במעי אמן מילתא דלא שכיחא היא, ומילתא דלא שכיחא - לא גזרו בה רבנן.

תשובה 3: רב יוסף אמר גזרה משום פירות הנושרים.

